

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

11. Crœsi exitus infelix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

illi à fortuna denegantur, tamen excellit, quod illorum inexpertus est,
quod prospera fruitur valetudine: quod malorum expers, quod bonorum
liberorum parens, quod formosus est. Qui si prater hac diem quoque sum
relle obierit, is est (quem queris) dignus, qui vocetur beatus, prius
tamen, quam ad obitum peruenierit, nequaquam beatus appellandus,
sed fortunatus: que omnia consequi quam diu sis homo, impossibile est.
Sicut nec una regio cuncta sibi ipse suppeditat, sed aliis habens, alio in-
diget: qua tamen habet plurima, ea est optima. Quemadmodum
& hominis corpus unum aliquod non est consummatum, quia aliud
habet, alio vacat. Quisquis autem horum plurima perpetuo habuerit,
dchinc placido animo è vita excederit, hic apud me nomine hoc veluti
rex donari meretur. Omnis rei oportet inspicere exitum, quo sit ena-
sura: quoniam multos Deus, quibus fortunas suppeditauerat, radicem
enavit. Hec Solon negat, assentando Cræso, neque ullius eum momenti
faciendo locutus, dimittitur. Saneq; est visus esse indoctus, qui bonis pre-
sentibus pratermissis, inberet omnina rerum inspicere exitum.

XL.

Ita ridentur à stultis sapientes. Ita cum Phrygibus sapiunt,
quos Plutus excusat. Sed sero tandem palinodiam cantant. Quod
& Cræso accidit. Nam post abitum Solonis, inquit auctor, ingens de-
rum indignatio Cræsum exceptit, id quod credibile est ei ideo accidisse, qua-
niam seipsum omnium hominum beatissimum arbitratus fuisset. Parvit
enim tunc fortunam esse fugacem. Nam primò eum somnium ex-
terruit. Dein filius in venatione a prorum, ab illo ipso occisus, cui
in custodiam datus erat, contristauit. Tertiò oraculo male intel-
lecto deceptus est. Quartò infeliciter cum Cyro pugnauit. Quin-
to Sardis vrbs est expugnata. Sexto ipse Cræsus viuus captus.
Itaque Persa & Sardibus potiti sunt, & Cræso viuo, cum regnasset annos
quatuordecim, totidemq; dies fuisse obcessus, amissò magno imp-
vio, ut ei fuerat responsum. Eum captum Persae ad Cyrum perduxerunt,
quem ille vinclum compedibus, super ingentem, quam struxerat, lig-
vorum struem imponuit, circaq; eum bis septem Lydorum filios, sine ha-
bens in animo primitia has alicui Deo offerre, sine volens votum perfol-
lere. sine cupidus sciendi, num quis demonum liberaret Cræsum, quem
religiosum esse audierat, quo minus pyra impositus viuus concremaretur.
Hac quidem Cyrum fecisse aint. Cræso autem super pyram stan-
sib; et si in tanta calamitate posito, tamen venisse in mentem Solonis, quod

ab eo

ab eo sibi in nutu Dei fuisse dictum, ex viuentibus beatum esse neminem.
Quod dictum ubi subiit Crœso, ferunt eum ex vehementi defectione ani-
mi viatum ingemisceretur Solonem nominasse; & Cyrum, cum au-
disset, iussisse interpretes cum percontari. Quemnam iuvocaret? illosque, ac-
cedentes fuisse percontatos, & hunc interrogatum silentium egisse. De-
inde cum loqui cogeretur, dixisse: Illum nominaui, qui ut omnes ty-
rannos alloqueretur, ego quam ingentem pecuniam, preoptarem. Eum
non planè loquentem, rursus interrogat, quidnam esset, quod dixisset?
Efflagitantibus atque instantibus interrogatione, inquit, quemadmodum
Solon, qui esset Atheniensis, ad ipsum a principio venisset, & intuitus
omnes eius opes coram, pro nibilo duxisset. Adeò qua de ipso dixerat, ea
omnia euenuisse: neque hec magis de seipso, quam de omni hominum gene-
re, & de his præsertim, qui sibi ipsis beati viderentur. Hac Crœso refe-
rente, jam pyra incensa, ardere extrema expisse, & Cyrum auditis per
interpretem, que Crœsus dixisset, pœnituisse: cum se quoque hominem
esse cognosceret, qui alium hominem, qui inferior non fuisse opibus, vi-
vum rogo traderet. Præterea veritum ob id pœnam, ac reputantem,
nihil esse rebus humanis stabile, iussisse ignem celerrime extingui jam in-
censum, Crœsumque deponi, & qua circa eum erant. Verum eos, qui ig-
nem jam conabantur extingui, non enaluisse.

Huc usque Crœsi, diuitiumque omnium, qui in opibus bea-
titudinem suam constituunt, miseria. Nempe ita & ipsi loquen-
tur, cum diuite epulone in inferno, & damnatorum flamma cru-
ciati. Ibi frustra, quia sero, deplorabunt suam insaniam, cum
non iam Soloni, sed neque ipsis Christo crediderint, qui non dixit:
Beati diuites, sed Beati pauperes, itemque: *Va vobis diuitibus.* Sed Matth. 5. 3.
hoc vix nondum credunt, quia nondum sentiunt, alioquin & ipsi
sibi facerent amicos de mammona iniquitatis. Nam audi, quid de Luc. 16. 9.
Crœso memoret Herodotus. Iusserat iam Cyrus rogum dirui,
pyramque extingui, sed indomitam. ait igitur, ibi Crœsum, cognita
per Lydos Cyri pœnitentia cum cerneret unumquemque extinguedo de-
nolendoque igni incumbentem nihil tamen profici, exclamando iuvocasse
Apollinem, ut ipsi adesset, si quod ab eo donum illi gratum fuisse obla-
tum, ipsumque, presenti malo liberaret. Ita cum lachrymis Crœso deum
innocante, nimbos repente, cum serenum ac tranquillum esset, confra-
ctos esse, imbruesque erupisse, ac vehementissima aqua pluississe, & rogum
extinxisse:

XII.